Klasse og utdanningsulikskap

Nokre sosiologiske perspektiv frå eldre og nyare forsking

Jan Fredrik Hovden (jan.hovden@uib.no)

Sosiologisk institutt, UiB

Rådgiverseminar (Utdanning i Bergen): Fakta, følelser og forventninger, Solstrand 2-3.11 2027

Peter Tillberg, "Blir du lönsam lilla vän"

Utdanning for alle

... like moglegheiter til utdanning uavhengig av geografiske forhold, alder, kjønn, funksjonsdyktigheit, økonomiske og sosiale forhold...

Vi gjer utdanning mogeleg

Statens lånekasse for utdanning blei etablert i 1947 som eit verkemiddel for å gjere høgare utdanning tilgjengeleg for alle samfunnslag.

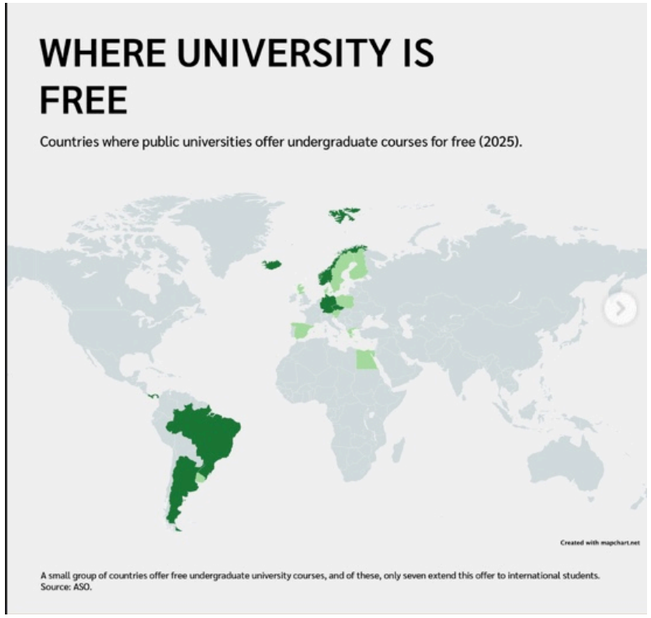
Direktorat som er ein del av velferdsstaten
Å gi alle like moglegheiter til å ta utdanning uavhengig av bakgrunn, er eit samfunnsoppdrag som motiverer oss, og som vi er stolte av!

Lånekassen er ein viktig del av velferdsstaten. Vi gir stipend og lån til elevar i vidaregåande, fagskolestudentar, studentar i høgere utdanning, og vaksne som har behov for etter- og vidareutdanning. Vi har også ulike betalingsletter om einhar rett til, og behov for det.

Lånekassen skal også gi råd til politikarar om formålseffektiviteten av våre ordningar.

Lånekassens samfunnsoppdrag
Vårt samfunnsoppdrag er å forvalte utdanningsstøtteordningane som er fastsette av Stortinget, slik at de bidrar til

- like moglegheiter til utdanning uavhengig av geografiske forhold, alder, kjønn, funksjonsdyktigheit, økonomiske og sosiale forhold
- å sikre samfunnet og arbeidslivet tilgang på kompetanse
- at utdanninga skjer under tilfredsstillande arbeidsforhold, slik at studiearbeidet kan bli effektivt

Gladmelding

OECD-RAPPORT

Voldsom vekst i unge med høyere utdanning — både i Norge og resten av verden

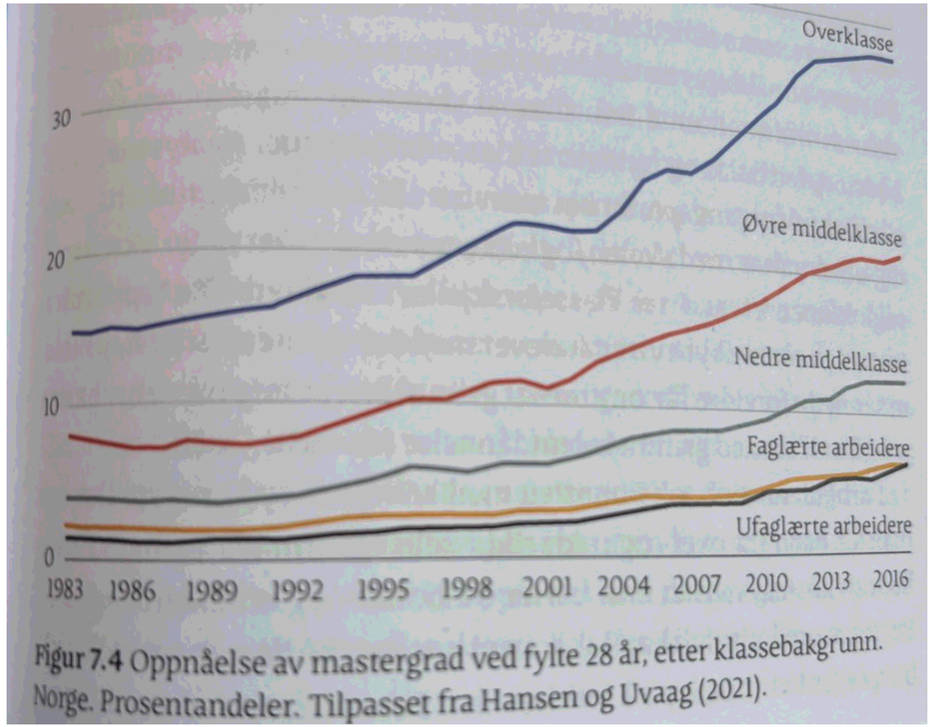
Andelen med høyere utdanning i aldersgruppen 24-34 år har økt fra 35 prosent i 2000 til 55 prosent i 2021 i Norge. Høyere utdanning gir høyere lønn, men i mindre grad i Norge enn andre land.

Stadig flere unge har høyere utdanning. Her er nye studenter og faddere under studiestart i Oslo for noen år siden. Skjalg Bøhmer Vold

1980: 10-15%

Auka tilgang til høgare utdanning har ikkje medført ei stor *sosial utjamning*. Om ein tek hensyn til verdien av utdanninga er dei sosiale skilja sterke og vedvarande.

Figur 7.4 Oppnåelse av mastergrad ved fylte 28 år, etter klassebakgrunn. Norge. Prosentandeler. Tilpasset fra Hansen og Uvaag (2021).

Rike og fattige går (stadig meir) på ulike skular - i byane

Jentene gjør det bedre på skolen. Likevel er guttene mer positive til karakterer.

Forskere ved UiB har sett på karakterer og sosial bakgrunn i den videregående skolen: – Rike og fattige går i større grad på ulike skoler, sier forsker.

Fra v. Hedda S. Johannesen (18), Thomas Tran Bjørndal (19), (18), Bjørn Berge (18) og Juliana Haukedal (18) i russetiden.

Av Kristoffer Westergaard og Fred Ivar Utsi Klemetsen (foto)

Sjekk poenggrensen på din skole her

Tabellen viser nedre poenggrense etter første inntaksrunde for videregående skoler i Vestland.

Fylkeskommunen oppdaget en feil med deres publiserte tall. Tallene i denne tabellen er rettet 10. juli 2025.

studiespesialisering

Side 1 av 3

	Skole	Program	Poenggrense
VG1	Amalie Skram Vgs	Studiespesialisering	51,90
VG1	Bergen katedralskole	Studiespesialisering	48,50
VG1	Langhaugen Vgs	Studiespesialisering	48,10
VG1	Sandsli Vgs	Studiespesialisering	45,90
VG1	Fyllingsdalen Vgs	Studiespesialisering	45,80
VG1	Olsvikåsen Vgs	Studiespesialisering	44,40
VG1	Bømlo Vgs	Studiespesialisering	44,30
VG1	Nordahl Grieg Vgs	Studiespesialisering	43,80
VG1	Dale Vgs	Studiespesialisering	43,40
VG1	Kvinnherad Vgs	Studiespesialisering	43,30
VG1	Askøy Vgs	Studiespesialisering	43,10
VG1	Os gymnas	Studiespesialisering	42,70
VG1	Sotra Vgs	Studiespesialisering	42,70
VG1	Sotra Vgs	Studiespesialisering, teknologifag	42,30
VG1	Tertnes Vgs	Studiespesialisering	41,90

Utdanningsreformar verkar ofte forsterke sosial ulikskap

NHH BULLETIN

MENY

Professor Kjell Gunnar Salvanes har analysert hva som skjedde da karakterer begynte å avgjøre opptaket til videregående skole i Bergen. Studien viser tydelige forskjeller mellom elever som fikk plass – og dem som mistet den. Foto: Helge Skodvin / Siv Dolmen

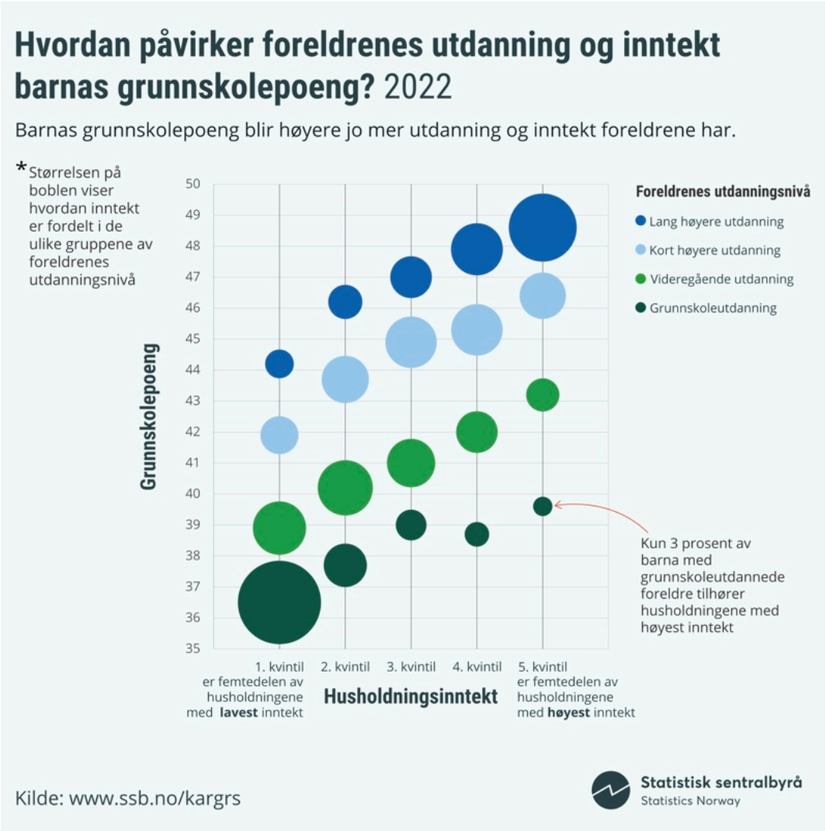
SKOLEREFORM SKVISET UT ELEVER MED LAVERE KARAKTERER

Da de videregående skolene i Bergen fikk nytt opptakssystem og karakterene skulle avgjøre, åpnet det døren til de mest populære skolene for skoleflinke jenter fra ressurssterke hjem. Andre ble skjøvet ut.

Av Sigrid Folkestad

10. mars 2026 07:58

Viktigheit å sjå på foreldras ressursar samla, ikkje berre på inntekt eller utdanning

EFFEKTEN AV FORELDREBAKGRUNN ER (VEDVARANDE) VIKTIG OG SYNLEG I *HEILE* UTDANNINGSLØPET

– **born av lågt utdanna...**
– ... skårer dårlegare på nasjonale prøver på *ungdomsskulen* (Ekren 2014)
– ... vert oftare mobba (Eleveundersøkelsen 2022)
– ... har langt større sjanse for å ta yrkesfagleg utdanning på *vidaregåande* (Hjellbrekke & Korsnes 2012)
– ... har lågare karakterar på *vidaregåande* (Hansen & Mastekaasa, 2006)
– ... har langt større sjanse for å ikkje fullføre *vidaregåand*e: 59% fullfører om ingen av foreldra har høgare utdanning, 91% om beggje har ein universitetsgrad (SSB 2021)
– ... tek langt sjeldnare eliteutdanningar som Medisin, Jus og NHH (Hovden 2025)

TRE HOVUDFORKLARINGAR:

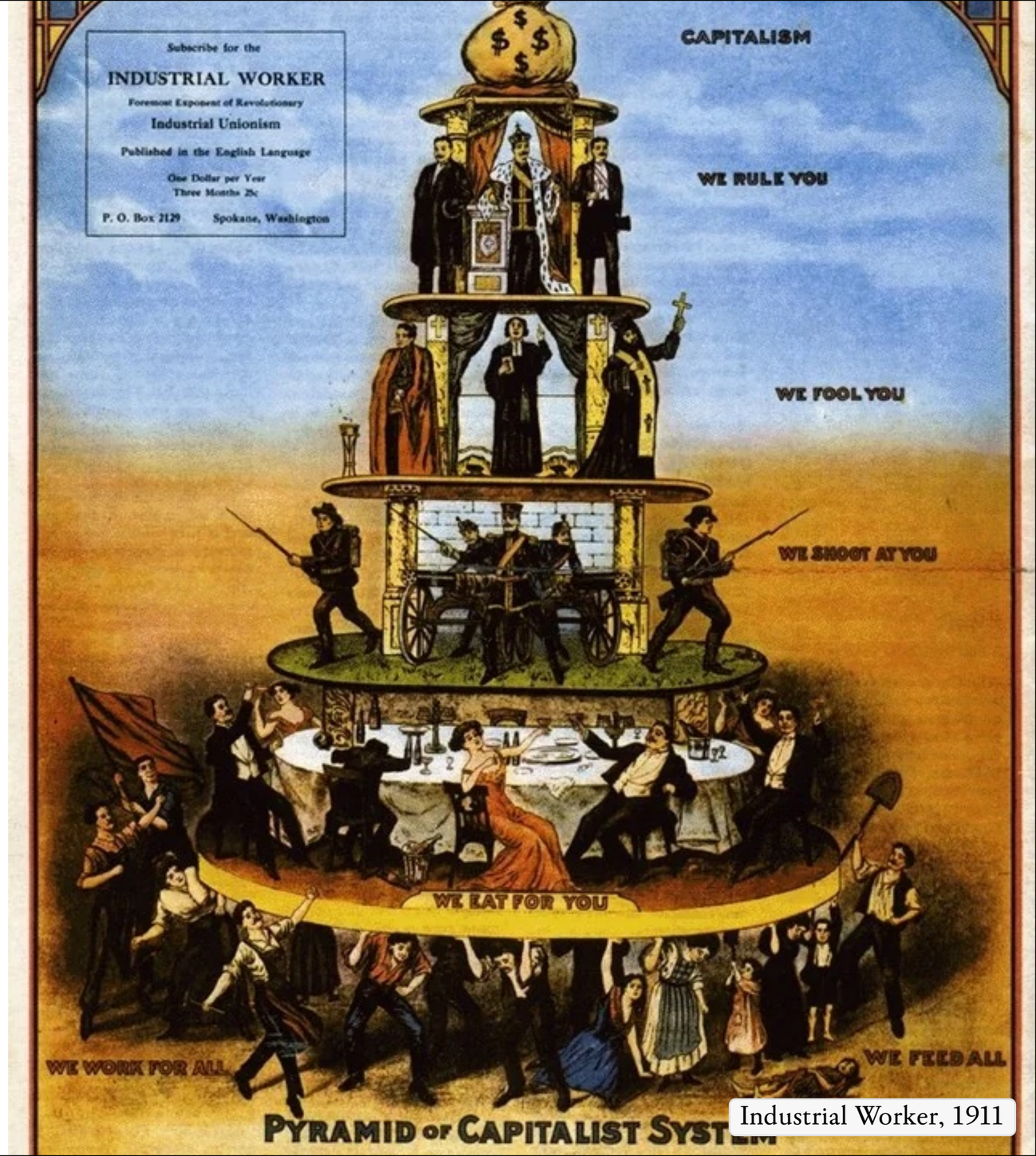
1) Effekt av rasjonelle val - kost/nyttevurderingar, td. Boudon, Goldhorpe

2) Unngåing av relativ risiko (hindre sosialt fall). td. Goldthorpe

3) Effekt av kultur: Skulen lønnar klassebaserte væremåtar, ferdigheiter++, Bernstein, Bourdieu

Sosial klasse?

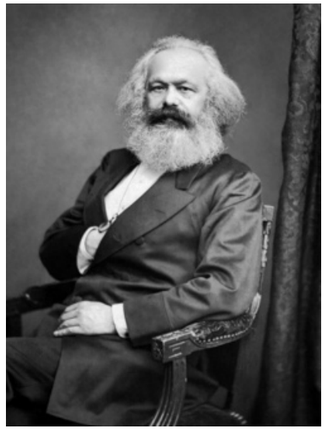
EIT OMGREP MED MANGE TYDINGAR ...

Industrial Worker, 1911

Klasse (1) = Kontroll over produksjonsmiddel

– Karl Marx, Wright, Gramsci
– **Borgarskapet** eig produksjonsmiddel
– **Proletariatet** sel arbeidskrafta si
– Spiral av (aukande) **interessekonflikter**
– Fokus på økonomisk makt

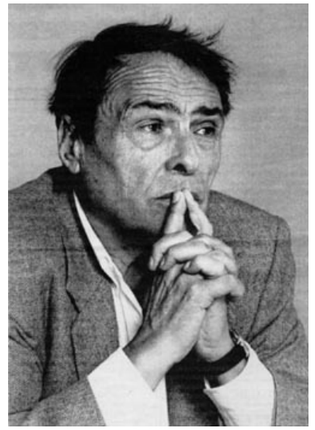
Klasse (2) = Marknadsposisjon

– Max Weber, Goldthorpe, Dahrendorf
– Eigedom, utdanning, ferdigheiter, etterspørsel i arbeidsmarknad … gjev oss ulike **marknadsposisjonar**
– Ulike marknadsposisjoner er knytt til ulike **livssjansar** (sjanse til å leve gode liv - materiellt og symbolsk)
– Fokus på økonomi og livssjansar

Klasse (3) = Økonomisk og kulturell ulikskap

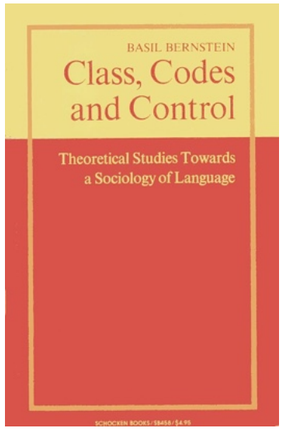
– Pierre Bourdieu, Lamont
– Klasse er gjeve at kompleks samansetning av fundamentale ressursar / **kapital** (også kroppsleggjorde) som økonomi, utdanning, "danning" (kulturell kapital), sosiale nettverk …
– Klasser er også **kulturar** som prega vår sosialisering på alle område
– Kallast ofte "kulturell klasseteori"

Korleis forklarer kulturell klasseteori klasseskilja i ungdoms bruk av skule- og utdanningssystemet?

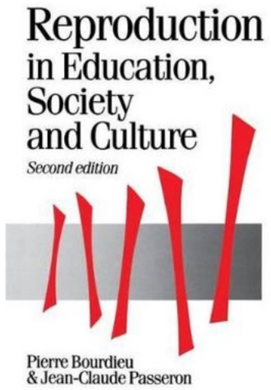
Basil Bernstein (1971)

- Familien som sosialt system prega av **organisk eller mekanisk solidaritet** (Durkheim)
- Fokus på klasseprega "språk" (koder)
- **Begrensa koder** = kontekstbunde, implisitt meining (arbeiderklasse)
- **Utvida koder** = meir eksplisitt, abstrakt og analytisk språk (middelklasse)
- Skulen er basert på mestring av utvida koder, gjev middelklasseborn føremuner

P Bourdieu & J-C Passeron (1970)

- Familier prega av ein **klassekultur** gjeve ved **grunnleggjainde livsvilkår** utifrå foreldra sin **posisjon** (gjeve ved deira **kapital**) i samfunnet
- Born arvar **kulturelle ressursar** (språkleg stil, smak, kunnskap, væremåtar) i sin **habitus**
- Fungerer som **kulturell kapital** ved i den grad det vert belønna i skuleverket, både gjennom 1) framvising av (relevant) kompetanse og 2) "cultural matching"

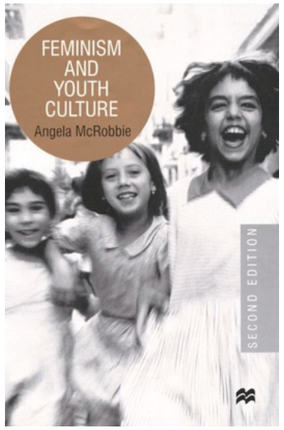
Paul Willis (1977)

– Arbeiderklassegutar utviklar ein **motkultur** i skulen (the lads)
– Prega av motstand mot skuleautoritet og middelklasseverdiar
– **Skuleprestasjonar er ansett som lite maskuline og irrelevante for deira liv**
– Fysisk arbeid er sett som meir autentisk og vannleg
– Gutane havnar i ei "felle" i lågtlønsyrke

Angela McRobbie (1991)

– (Arbeiderklasse)jenter **utvikler tilsvarande motkulturelle praksisar**
– Ikkje anti-skule men **fokusert mot eigne "kulturelle rom"** (musikk, ungdomsblad, kjendisar, romantiske fortellingar, klede) og sterke veninnefelleskap
– **arenaer for å utvikle identitet og feminitet**
– gjer ikkje opprør på same måte, men har tydlege kjønna forventningar til livet som gjer at dei i mindre grad har fokus på å lukkast i skulen

Klassetilhøve borna veks opp i pregar deira tilhøve til skulen på mange måtar

Skuleprestasjonar (=karakterar)

Språk og tale (skriftleg og munnleg)

Fritidsvanar (td. lesing)

Organiserte aktivitetar (sport vs kultur vs ingenting)

Hjelp og støtte heime, livsvilkår for skulearbeid

Sjølvkjensle

Kjensle av "det moglege"

Forventningar om "eins rette stad" (i samfunnet)

Motivasjon og ambisjonar om framtida

Eit døme på korleis klassebakgrunn speler ei rolle i klasserommet.

Hovden, J. F. (2023). "Well-bred and well-spoken: On the role of class origins for childrens experiences with rhetorical speech in schools public speech competitions."

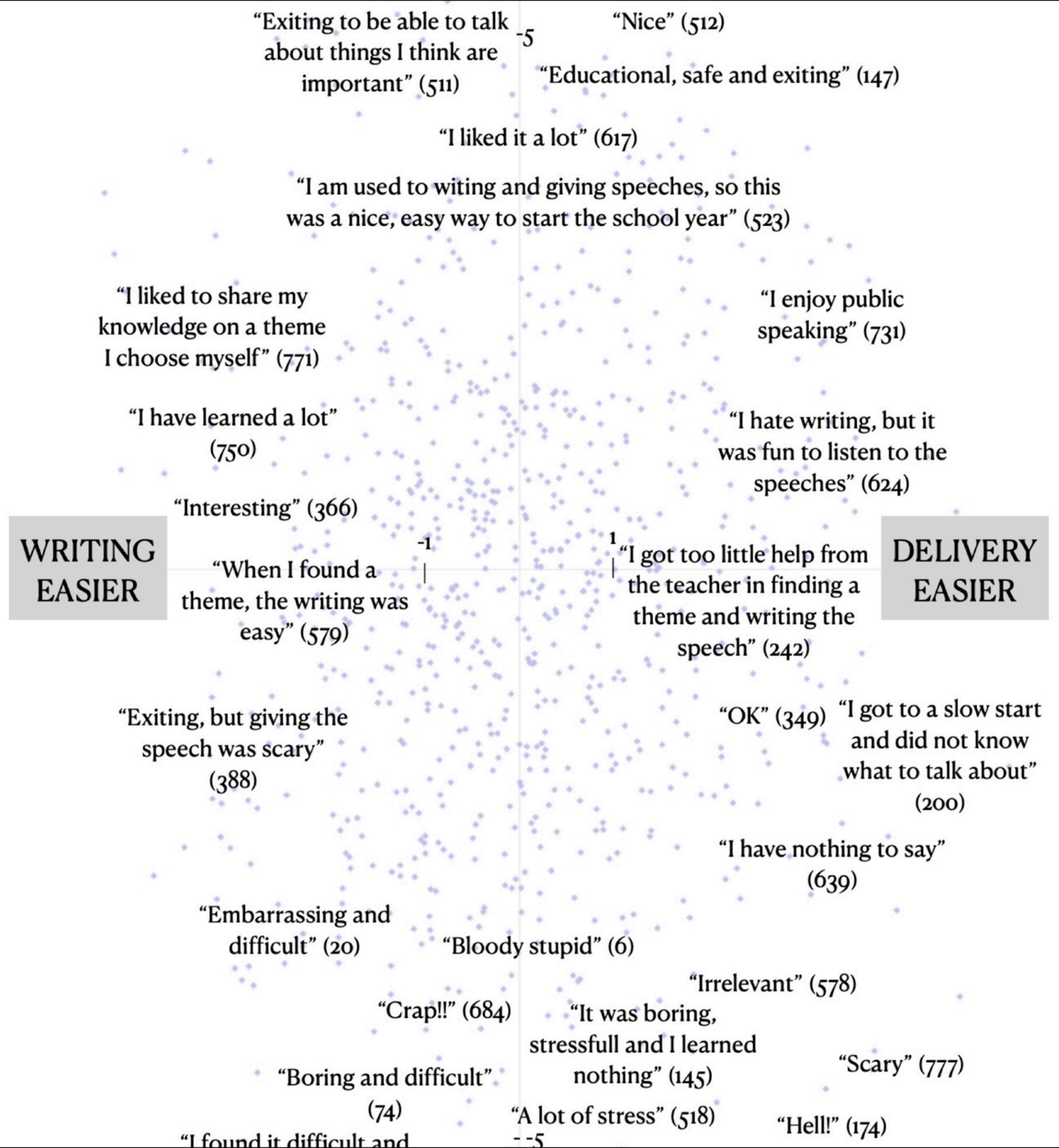

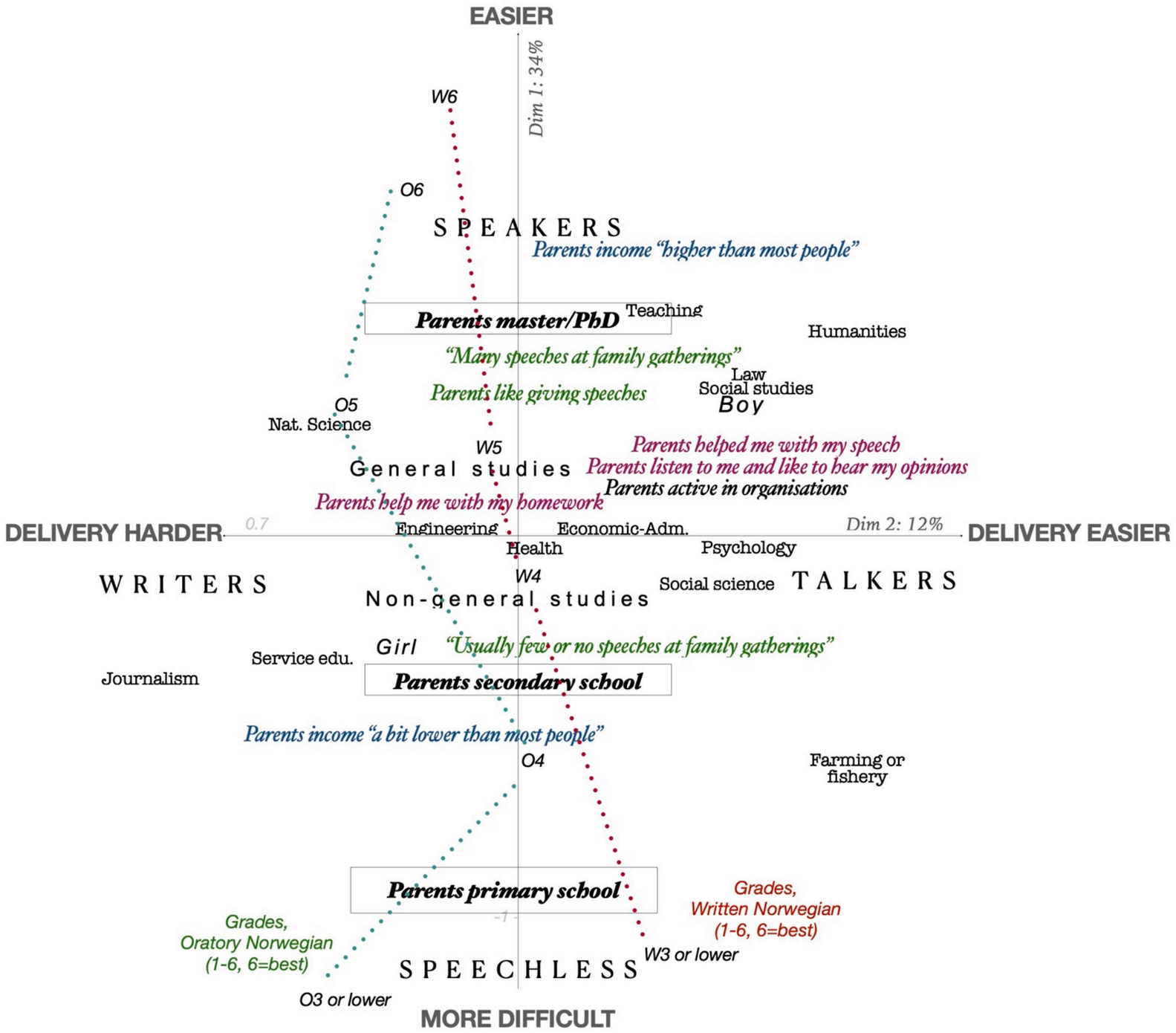

Arts	Questions	Experienced difficulty (ranging from 1=very easy to 5=very difficult) Mean (SD).		Chronbach´s α	Average interim co-variance
		Girls	Boys		
INVENTION	… what to talk about … the goal of the speech	2.5 (1.1) 2.9 (1.2)	2.5 (1.1) 2.8 (1.1)	.69	.71 .71
ARRANGE-MENT	… find good arguments … make a good introduction … make a good ending … find the proper sequence	2.9 (1.0) 3.0 (1.0) 2.8 (1.1) 2.9 (1.0)	3.1 (1.1) 3.1 (1.1) 3.1 (1.0) 3.1 (1.1)	.73	.45 .42 .43 .49
STYLE	… find the right words … express myself clearly … make the language interesting / lively	2.8 (1.0) 3.0 (1.1) 2.7 (1.1)	3.0 (1.1) 3.2 (1.1) 2.9 (1.1)	.82	.81 .65 .73
MEMORY	… use the manuscript … remember what to say	3.6 (1.0) 3.0 (1.1)	3.7 (1.1) 3.1 (1.1)	.54	.41 .41
DELIVERY	… keep eye contact with the audience … speak loudly and clearly … speak calmly … how to use my arms and body … make the audience engaged	3.1 (1.1) 3.7 (1.1) 3.2 (1.1) 2.9 (1.1) 2.9 (1.0)	3.2 (1.1) 3.9 (1.1) 3.5 (1.1) 3.4 (1.2) 3.1 (1.1)	.82	.61 .56 .58 .57 .61

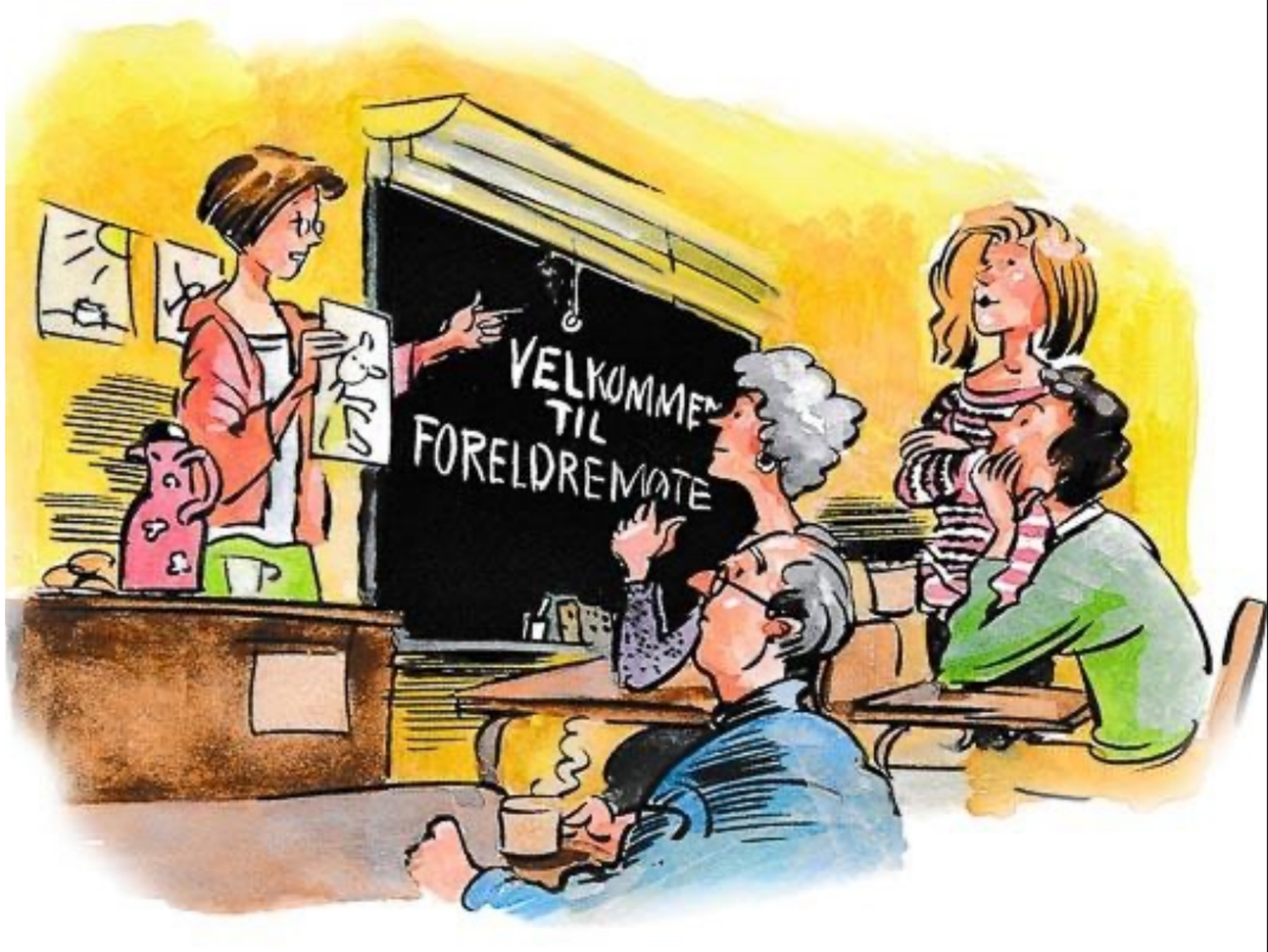

"Exiting to be able to talk about things I think are important" (511)
-5
"Nice" (512)
"Educational, safe and exiting" (147)
"I liked it a lot" (617)
"I am used to witing and giving speeches, so this was a nice, easy way to start the school year" (523)
"I liked to share my knowledge on a theme I choose myself" (771)
"I enjoy public speaking" (731)
"I have learned a lot" (750)
"I hate writing, but it was fun to listen to the speeches" (624)
"Interesting" (366)
WRITING EASIER
-1
"When I found a theme, the writing was easy" (579)
1
"I got too little help from the teacher in finding a theme and writing the speech" (242)
DELIVERY EASIER
"Exiting, but giving the speech was scary" (388)
"OK" (349)
"I got to a slow start and did not know what to talk about" (200)
"I have nothing to say" (639)
"Embarrassing and difficult" (20)
"Bloody stupid" (6)
"Irrelevant" (578)
"Crap!!" (684)
"It was boring, stressfull and I learned nothing" (145)
"Scary" (777)
"Boring and difficult" (74)
"A lot of stress" (518)
"Hell!" (174)
"I found it difficult and
-5

EASIER
Dim 1: 34%
W6
O6
SPEAKERS
Parents income "higher than most people"
Parents master/PhD
Teaching
Humanities
"Many speeches at family gatherings"
Law
Social studies
Parents like giving speeches
Boy
O5
Nat. Science
W5
Parents helped me with my speech
General studies
Parents listen to me and like to hear my opinions
Parents active in organisations
Parents help me with my homework
DELIVERY HARDER
0.7
Engineering
Economic-Adm.
Dim 2: 12%
DELIVERY EASIER
Health
Psychology
WRITERS
W4
Social science
TALKERS
Non-general studies
Girl
"Usually few or no speeches at family gatherings"
Service edu.
Journalism
Parents secondary school
Parents income "a bit lower than most people"
O4
Farming or fishery
Parents primary school
Grades, Written Norwegian (1-6, 6=best)
-1
Grades, Oratory Norwegian (1-6, 6=best)
W3 or lower
SPEECHLESS
O3 or lower
MORE DIFFICULT

– **Høgare middel- og overklasseelevar** opplevde oftare taleskriving og framføring som lett, interessant og morosamt
– **Arbeidarklasseelevar** opplevde oftare prosessen som vanskeleg, stressande og ubehageleg
– Privilegerte elevar rapporterte oftare ein familiekultur med diskusjon, argumentasjon og offentleg tale
– Dei valde oftare politiske tema, medan arbeidarklasseelevar oftare valde personlege og mindre kontroversielle tema
– Skilnadene kunne ikkje forklarast fullt ut av norskkarakterar
– Offentleg tale krev ein språkleg og kroppsleg veremåte som ligg nær (den klassa) familiekulturen og dei sannsynlege framtidsposisjonane til barn frå dominerande klassar

Foreldre, skule-samarbeid og rådgjeving: Kva rolle spelar sosial klasse?

TEGNINGER

Foreldremøtet:
Arbeiderklassens mødre har fokus på omsorg, middelklassens fedre på prestasjonar og karakterar (Holtedahl 1986)

1986

Berg (i *Arbeiderklassen*, 2021): Klassetilpassa rådgiving i skulen

Rådgivinga skal vere individuell, men klassepåverkar kva val som blir framstilte som naturlege og realistiske

– Idealet om det *sjølvstendige utdanningsvalet* byggjer på middelklassen sin individualistiske kultur
– *Handlekraftige middelklasseforeldre* kjenner systemet og stiller krav; *beskjedne arbeidarklasseforeldre* kan bli tolka som lite engasjerte
– Ei *norm om høgare utdanning* gjer studiespesialisering til standardvalet og yrkesfag til «plan B»
– Rådgivarane utfordrar oftare vala til arbeidarklasse- og minoritetselevar enn middelklasseelevar sitt val av studiespesialisering
– Klassetilpassa rådgiving kan dermed utilsikta bidra til *sosial reproduksjon*[1]

1. Basert på intervju med tolv rådgivarar ved ungdomsskular i Oslo ↩

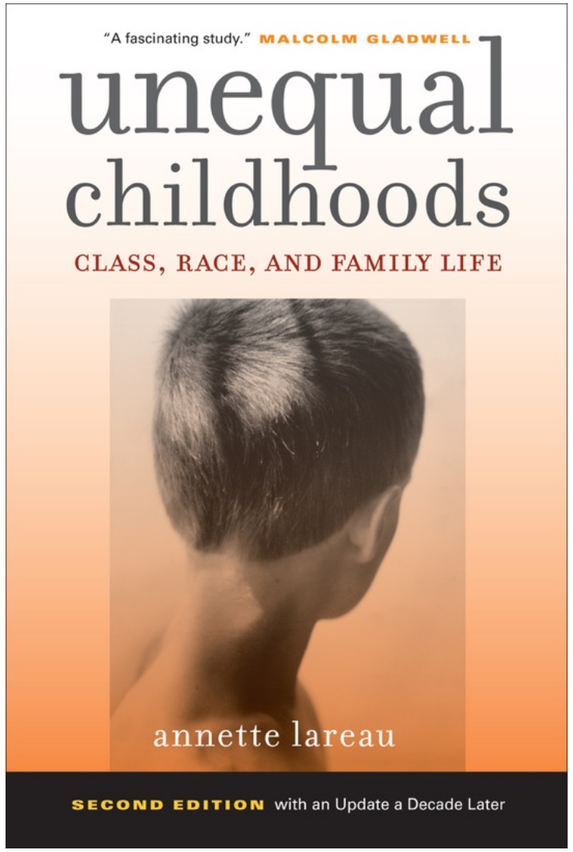

Aurora Berg & Jon Rogstad: «Skolevegring tilhører ikke skolen alene» (2024)

Kulturell likskap mellom lærarar og middelklasseforeldre gjer samarbeidet lettare, medan foreldre med annan klassebakgrunn kan bli mindre inkluderte i skule–heim-relasjonen.

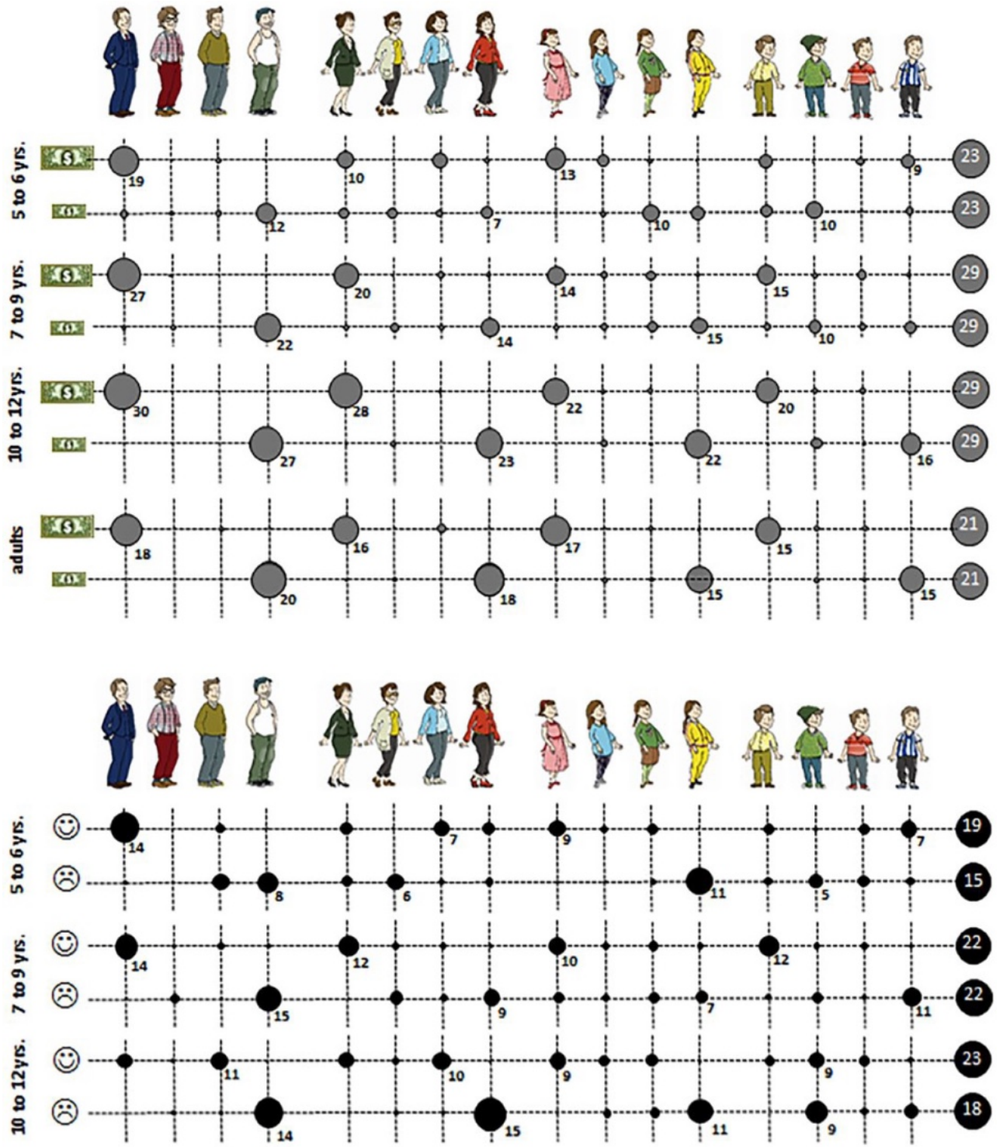
– Arbeiderklasseforeldre vert …
– … oppfatta som vanskelegare å samarbeide med
– … meistrar ikkje skulens språk og verdiar
– … har mindre ressursar til å fylgje opp tiltak heime
– … meir passive / knapp i kommunikasjonen
– … manglar kulturell og annan kapital

Anette Lareau (2003): Foreldra sin innflytelse på borna er ikkje avgrensa til (*passiv*) sosialisering og ressursar - dei har òg ei *aktiv* rolle i å styrke sosial ulikskap

- Øvre middelklasse: **Kultivering** ("Concerted cultivation")
  - sterk organisering av borns fritid i planlagde aktivitetar
  - mykje dialog og korrigering (td. språk)
  - oppmodar born å stille spørsmål og forhandle med autoritetar
  - utviklar språkleg tryggleik og sjølvtilit i møte med institusjonar
  - får si løn i skuleverket (og seinare)
- Arbeiderklasse: **Naturleg vekst**
  - *"Det vert nok folk av dei til slutt!"*
  - færre planlagte aktivitetar
  - meir fri leik og ustrukturert fritid
  - mindre diskusjon av reglar
  - ->større respekt for autoritetar

Born ned i 5-6 års alderen oppfattar klasseskilnadar: Dei er i stand til å skille folk etter pengar og status, og dette har konsekvensar for om dei likar dei.

Dieter Vandebroeck: Making sense of the social (2020)

Forskingsprosjektet

Bergensstudentane og kulturen, 1998-2020

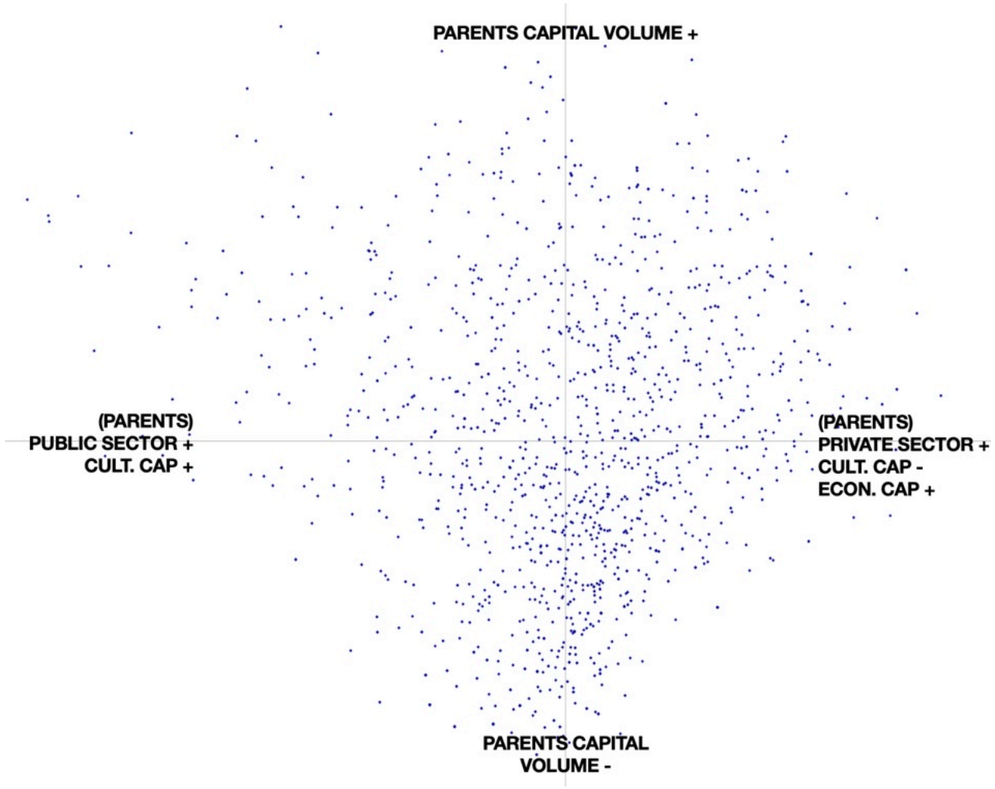
Representative surveyar 1998 (N=1113), 2008 (N=1223) og 2020 (N=1589)

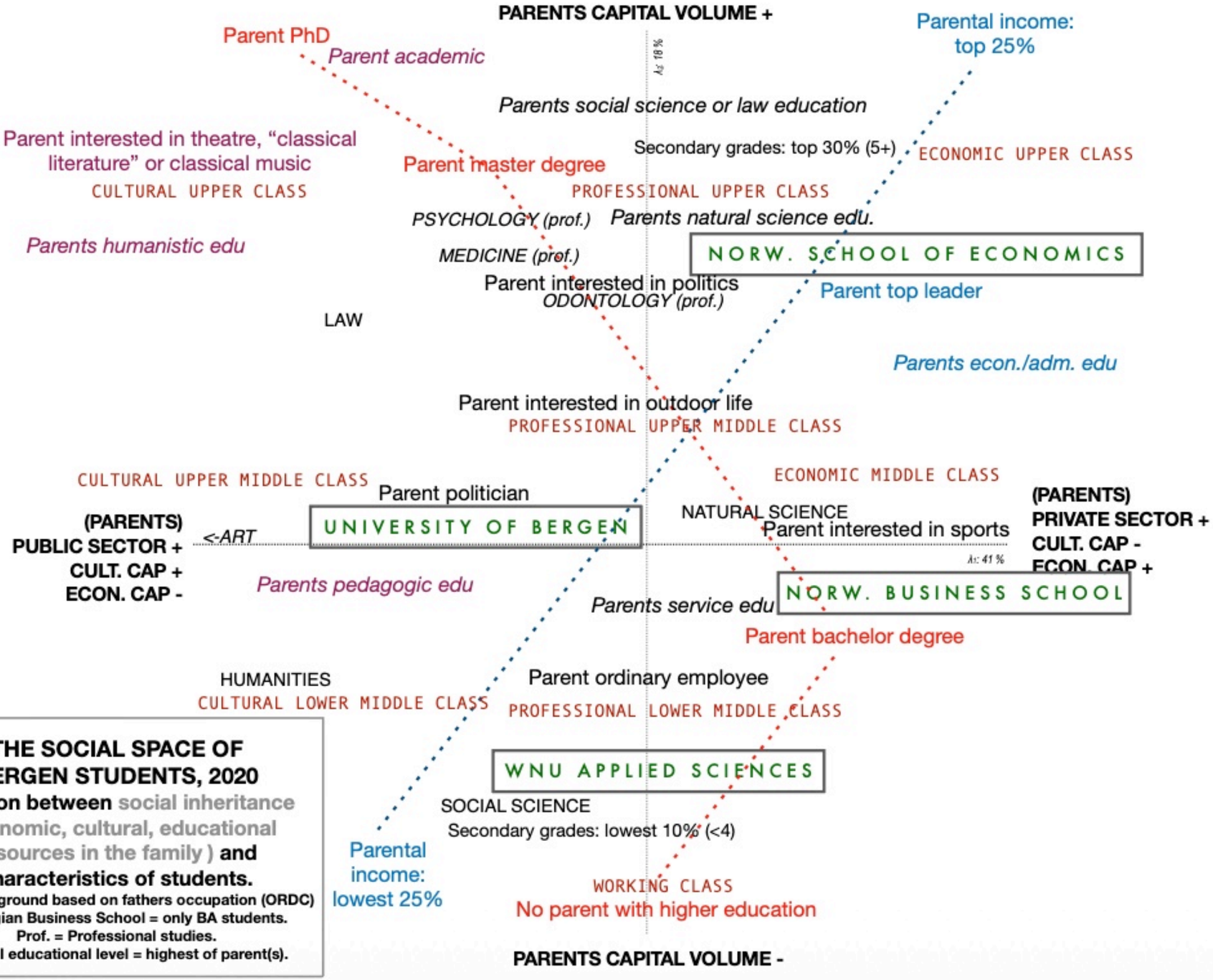
Universitetet i Bergen, Noregs Handelshøgskule, Høgskulen på Vestlandet og Handelshøgskulen BI (siste frå 2008).

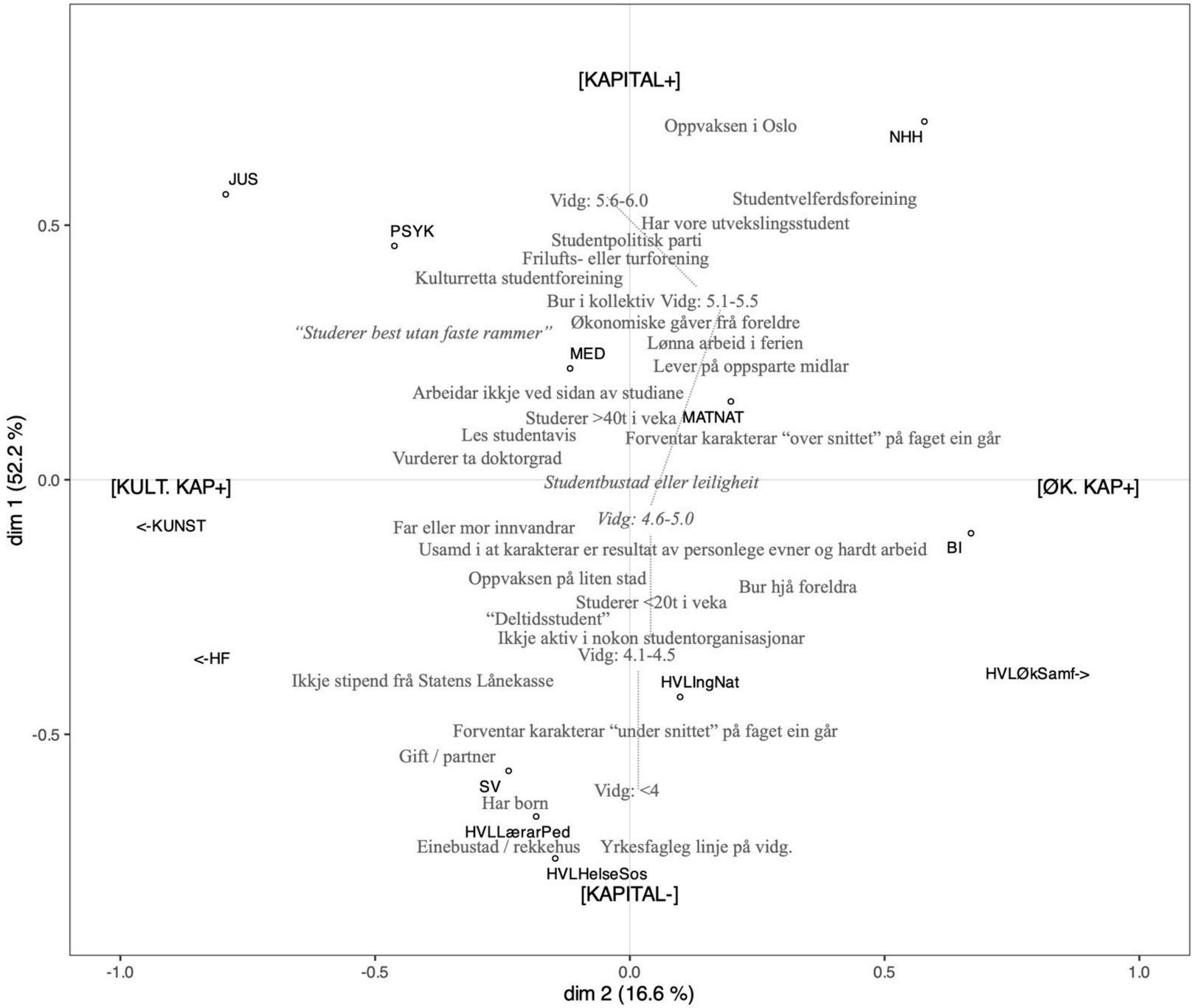
- Om lag 95 % av studentpopul. i Bergen
  - I tillegg: 20–30 intervju kvart år
  - Etnografisk materiale (som foto til venstre)

Kva rolle spelar studentanes klassebakgrunn?

MCA basert på beggje foreldras inntekter, utdanningsnivå og -type, samt indikatorer på kult. kapital

PARENTS CAPITAL VOLUME +
Parent PhD
Parent academic
Parental income: top 25%
Parents social science or law education
Parent interested in theatre, "classical literature" or classical music
CULTURAL UPPER CLASS
Secondary grades: top 30% (5+)
ECONOMIC UPPER CLASS
Parent master degree
PROFESSIONAL UPPER CLASS
PSYCHOLOGY (prof.)
Parents natural science edu.
Parents humanistic edu
MEDICINE (prof.)
NORW. SCHOOL OF ECONOMICS
Parent interested in politics
ODONTOLOGY (prof.)
Parent top leader
LAW
Parents econ./adm. edu
Parent interested in outdoor life
PROFESSIONAL UPPER MIDDLE CLASS
CULTURAL UPPER MIDDLE CLASS
ECONOMIC MIDDLE CLASS
Parent politician
(PARENTS) PUBLIC SECTOR + CULT. CAP + ECON. CAP -
<-ART
UNIVERSITY OF BERGEN
NATURAL SCIENCE
Parent interested in sports
(PARENTS) PRIVATE SECTOR + CULT. CAP - ECON. CAP +
Parents pedagogic edu
NORW. BUSINESS SCHOOL
Parents service edu
Parent bachelor degree
HUMANITIES
CULTURAL LOWER MIDDLE CLASS
Parent ordinary employee
PROFESSIONAL LOWER MIDDLE CLASS
WNU APPLIED SCIENCES
SOCIAL SCIENCE
Secondary grades: lowest 10% (<4)
Parental income: lowest 25%
WORKING CLASS
No parent with higher education
PARENTS CAPITAL VOLUME -
THE SOCIAL SPACE OF BERGEN STUDENTS, 2020
Relation between social inheritance (economic, cultural, educational resources in the family) and characteristics of students.
Class background based on fathers occupation (ORDC)
Norwegian Business School = only BA students.
Prof. = Professional studies.
Parental educational level = highest of parent(s).

Svart = utdanningsstad (aktive kategoriar), grå = utvalde signifikante supplementærkategoriar (V-test)

PARENTAL CAPITAL VOLUME +
Parent PhD
UNI PSYCHOLOGY
NORW. SCHOOL OF ECONOMICS
Parent interested in theatre, "classical literature" or classical music
UNI MEDICINE
Parental income: top 25%
Parents social science or law edu.
NRK P2 (culture radio)
Lives in collective
UNI LAW
CULTURAL UPPER CLASS
Parent master degree
PROFESSIONAL UPPER CLASS
ECONOMIC UPPER CLASS
Parents nat.science edu.
Tiller (literature)
Read contemporary literature
Ralph Lauren
Student political party
Daily status updates in social media
Contemporary (art) music
Asterup (vis. art)
Never buys "big chain store" clothes
Art galleries
Organized sports
Parents humanistic or art edu.
Museums
Pref. "stylish" home
Attend culture events every week
Pollock
Koons
Goes out on town in the evening every week
Tarantino
Student organization
"Intellectual" newspapers
Dali
The Wire
Jazz
PROFESSIONAL UPPER MIDDLE CLASS
Vaular (Hiphop)
Literary journal
Kandinsky
Art/culture books
Books about politics
Reads newsp. editorials
Hip-hop and house music
Theroux
2+ hrs newspapers
Parents econ./adm. edu
Follows artists in social media
Parent interested in outdoor life
Sports events
Int. in classical or contemp. theatre
Culture festival
Outside of home most evenings
Adele
Works out 5d+/wk
Newspapers culture section
Class concert
Do not work beside studies
Art journal
Dolven (vis.art)
Write literature
Male
UNI NATURAL SCIENCE
Political meetings
Banksy
"Complex" TV
Kafka
Second-hand clothes
Gossip Girl
Parent interested in sports
UNI ARTS
WeiWei
Theatre
Tom Waits
Crime novels
Astrid S (music)
TIX (party music)
PUBLIC SECTOR +
CULT. CAP +
ECON. CAP -
Write music or poetry
UNIVERSITY OF BERGEN
Standup comedy
0,5
PRIVATE SECTOR +
CULT. CAP -
ECON. CAP +
Current hits
CULTURAL UPPER MIDDLE CLASS
Paints or draws
Know few visual artists
Reads literature most days
RPGs
<1 hrs social media
Rock
ECONOMIC MIDDLE CLASS
Persona
Reality TV
NORW. BUSINESS SCHOOL
Comments or share culture news in social media
Female
Parents service edu.
Folk music
Irish folk music
No visits to art galleries, cinema, museums or cultural festivals
Parents pedagogic edu.
Country music
Parent Bsc. degree
Fantasy books
Cinema visits
>3 hrs social media
Pref. "imaginative" home
Gaiman
Audio books
Never shops at thrift stores
Film journal
Parent ordinary employee
ECONOMIC LOWER MIDDLE CLASS
CULTURAL LOWER MIDDLE CLASS
PROFESSIONAL LOWER MIDDLE CLASS
Nevers reads literature
Metal concert
>4 hrs video/TV
Lives with partner
-0.5 -
WNU ADM/ECONOMIC STUDIES
UNI HUMANITIES
Never or seldom leaves the house in in the evenings
Never work out
-0.5 -
Lives with parents
WNU ENGINEERING
Harry Styles
Seldom / never listens to music
UNI SOCIAL SCIENCE
Parental income: lowest 25%
WNU TEACHING
WNU APPLIED SCIENCES
WNU SOCIAL WORK
No parent with higher education
WORKING CLASS
PARENTAL CAPITAL VOLUME -

1998-2025: Auka "sosial lukking"

Opnare dører til høgare utdanning betyr at meir av den sosiale ekskluderinga no skjer på *innsida* av universitetet.

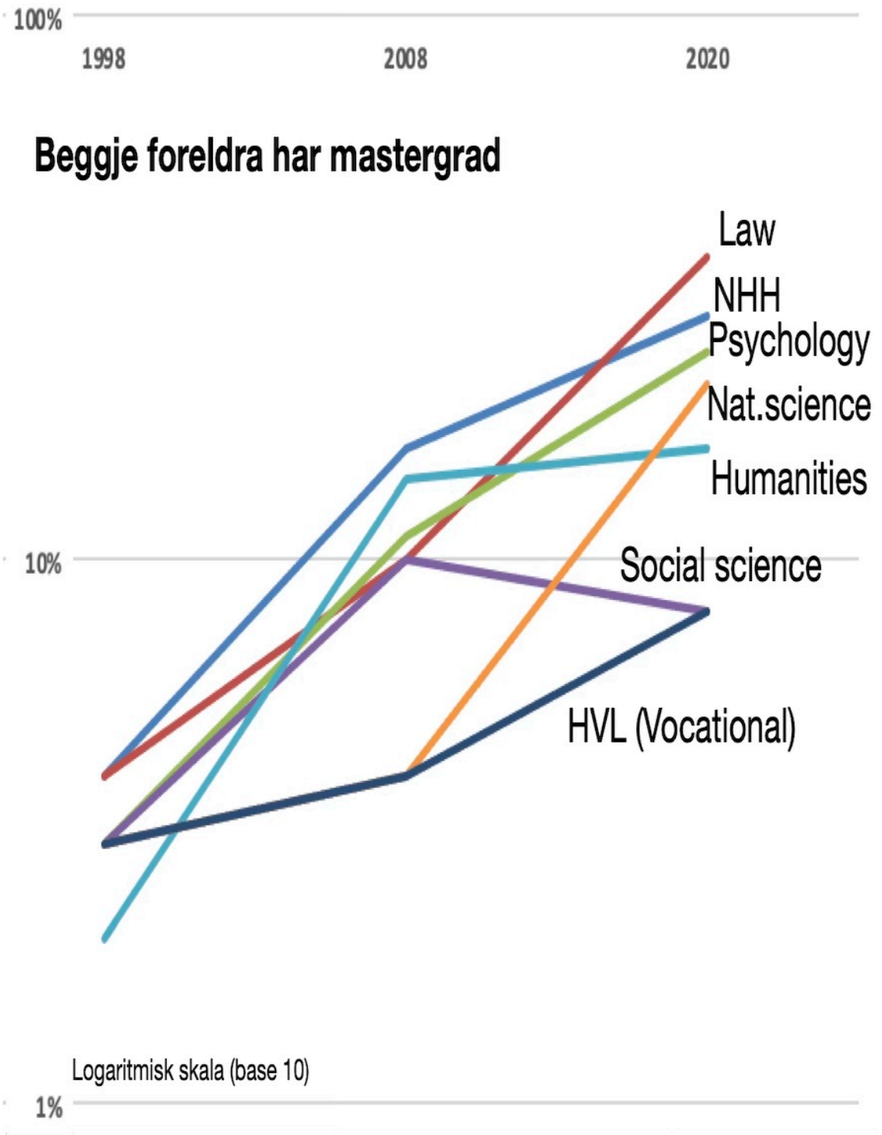
- Fallande vertikal utdanningsmobilitet (elitestudium vs. andre)

- Fallande horisontal utdanningsmobilitet (kulturens og penganes verd skil lag)

- Elitebakgrunn handlar i stadig større grad om å ha TO ressurssterke foreldre

- Aukande ulik fordeling av "sekundære føremunar" ved utdanning (som nettverk)

- Fallande *kjensle* av at sosial mobilitet er mogleg, spesielt dramatisk for kunstfag og humaniora

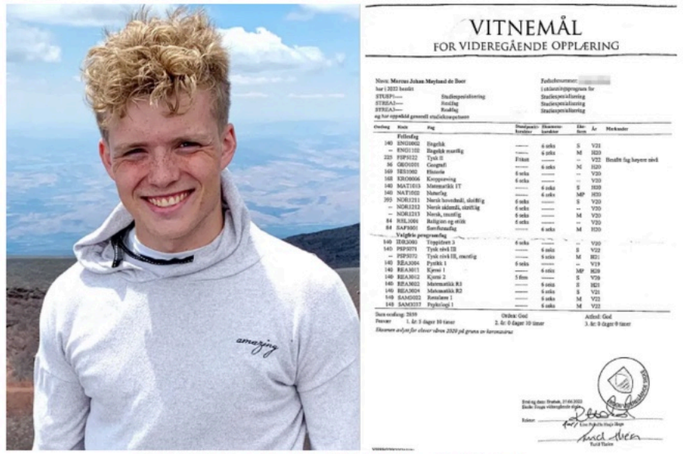

Aristokratiet er (nesten) dødt - men *Meritokratiet* lever som rådande ideologi

Gjer utdanningsvesenet til ein (rimeleg trygg, men ikkje sikker) garantist for at elitene kan sikre borna sine priviligerte liv

Hadde 21 seksere – kom fortsatt ikke inn: – Noe er galt med systemet

Én femmer gjorde at Marcus ikke kom inn på medisinstudiet til høsten. Nå vil han og Unge Høyre skrote alderspoeng.

VITNEMÅL
FOR VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

TATT OPP FAG: Marcus Johan Møyland De Boer (20) kom akkurat ikke inn på medisinstudiet i Oslo dette høstsemesteret. Det mener han skyldes at mange...

Ylva Schwenke
Oppdatert tirsdag 26. juli 2022 kl. 00:35

EIN MÅ SPØRRE: KVA ER DEN SOSIALE BASISEN FOR AT ELEVAR ER FLINKE, MOTIVERTE, ARBEIDSSAME, AMBISIØSE ETC.?

DET VERT STADIG VIKTIGARE Å VELGE SINE FORELDRE MED OMHU.

Khrono

Nyheter Debatt Student Nytt om folk +

OPPTAK

Foreslår å fjerne alle tilleggspoeng ved opptak

Opptaksutvalget vil fjerne alle tilleggspoeng og muligheten til å ta opp fag ved opptak til universiteter og høgskoler. I stedet foreslås opptaksprøver.

Her overleverer Marianne Aasen utredningen til Ola Borten Moe. Statsråden er positiv til forslagene. – Jeg synes dette er et usedvanlig godt begrunnet utgangspunkt, sier han. Tove Lie

Reproduksjon av sosial ulikskap før utdanningssystemet

— Among the North American Indians [Mide(win)] … Entrance to the society nominally was validated by a freely sought vision, but the dogma that a vision was an unspecified mystical experience that any young man could seek and find was balanced by a carefully guarded secret of what constituted a true vision. *Young men who were eager to enter the powerful Mide society would go into the wilderness, fast, return and tell their visions to the old men, only to be informed - if they were not members of the lite families - that their vision was not authentic.*

— Margaret Mead, *Continuitites in Cultural Evolution* (1964)